

De Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste commissie voor VROM (WWI)
De heer M. van der Leeden, griffier
Postbus 20951
2500 EZ DEN HAAG

Datum	15 januari 2008	Contact	dhr. drs. F. (Frits) Mul
Ons kenmerk	B90108PVE0027	Telefoon	030-27 39 681
Onderwerp	Algemeen Overleg Brandveiligheid 22 januari 2008	E-mail	fmul@vgn.org

Geachte commissieleden,

De Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN), de brancheorganisatie van aanbieders van zorg- en dienstverlening aan mensen met een beperking, wil u graag mede namens de brancheorganisaties ActiZ (de organisatie van zorgondernemers), GGZ-Nederland (geestelijke gezondheidszorg) en Aedes (vereniging van woningcorporaties) langs deze weg benaderen in verband met het Algemeen Overleg (AO) over brandveiligheid dat u op 22 januari 2008 met minister Vogelaar van Wonen, Wijken en Integratie (WWI) voert. Wij vragen uw aandacht voor enkele belangrijke omissies in het Gebruiksbesluit dat medio 2008 de brandveiligheidseisen gaat bepalen. Daarnaast dringen wij aan op een duidelijke brandveiligheidsvisie als onderlegger voor de regelgeving rond brandveiligheid.

Gebruiksbesluit

Het ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM)/WWI heeft begin oktober 2007 het concept Besluit brandveilig gebruik bouwwerken naar uw Kamer gestuurd. Dit "Gebruiksbesluit" zal vanaf medio 2008 de diverse gemeentelijke bouwverordeningen en gebruiksvergunningen moeten gaan vervangen door landelijk uniforme eisen. U heeft naar aanleiding van het AO van 10 oktober al diverse schriftelijke vragen aan de minister gesteld en inmiddels antwoorden ontvangen. Bij nadere bestudering zijn wij op een belangrijke omissie gestuit. Artikel 2.2.1. verwijst naar Bijlage I, waar gesproken wordt over brandveiligheidsmaatregelen voor een woonfunctie voor minder zelfredzame personen (met of zonder permanent toezicht). De Nota van Toelichting geeft expliciet aan dat de gebruiker bepaalt of er sprake is van minder zelfredzame personen. Dit waarden wij, maar het begrip 'minder zelfredzaam' is niet gedefinieerd, ook niet in andere regelgeving. Dat is een grote omissie. Daardoor zal er in de praktijk onduidelijkheid en onenigheid ontstaan over de noodzaak van te nemen brandveiligheidsmaatregelen.

Deze onduidelijkheid beheerst thans ook al de discussies tussen bijvoorbeeld corporaties en brandweer, waar het gaat om het zelfstandig wonen van mensen die zorg behoeven, want genoemde omissie doet zich ook voor in de Modelbouwverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Contacten die Aedes gelegd heeft met de VNG en de brandweer hebben niet geleid tot oplossing van deze problematiek. Nu de rijksoverheid de verantwoordelijkheid neemt voor de brandveiligheidseisen is helderheid over dit begrip cruciaal, omdat het maatschappelijk breed onderschreven Kabinetsbeleid tot "scheiden van wonen en zorg" door deze problematiek ernstig belemmerd wordt. Corporaties worden namelijk aarzelend met investeringen in projecten van scheiden van wonen en zorg, als de brandweer vanwege eventuele extra zorgbehoefte bij zelfstandig hurende personen extra veiligheidseisen gaat stellen.

Wij dringen er bij u op aan de minister te vragen om in overleg met het veld een definitie van minder zelfredzame personen op te stellen en aan u voor te leggen alvorens het Gebruiksbesluit van kracht wordt.

Daarnaast signaleren wij het volgende probleem voor onze leden. Het komende Gebruiksbesluit is een beleidsneutrale doorvertaling van de Modelbouwverordening. Deze Modelbouwverordening heeft echter geen wetgevende kracht, maar wordt per gemeente facultatief toegepast bij de vaststelling van de gemeentelijke bouwverordeningen. Gemeenten kunnen afwijken. Daardoor voldoen veel gebouwen (nog) niet aan de vereisten in de Modelbouwverordening. Via het Gebruiksbesluit worden de vereisten echter wel landelijk van kracht. Daardoor zullen voor de zorgsector op korte termijn aanpassingen noodzakelijk worden, waardoor extra financiële lasten ontstaan. Wij missen echter een kostencalculatie die op deze consequenties ingaat. De bestaande financiering van zorginstellingen is niet berekend op het afdekken van nieuwe eisen uit het Gebruiksbesluit, in tegendeel: instellingen worden voortdurend met kortingen geconfronteerd.

Wij dringen er bij u op aan de minister te vragen om inzicht te geven in de kostenconsequenties van de noodzakelijke aanpassingen voor bestaande zorggebouwen.

Brandveiligheidsvisie

In alle discussies die wij vanuit onze sectoren voeren over brandveiligheidseisen stuiten wij er op, dat de Rijksoverheid geen visie heeft opgesteld over de vraag wat het na te streven niveau van brandveiligheid behoort te zijn en wie in welke situatie waarvoor verantwoordelijk is. Met andere woorden: hoe kijkt de overheid aan tegen het risico op slachtoffers en schade bij brand en waar legt de overheid de grens? Dat is van belang, want 100% veiligheid is nimmer te garanderen.

Voor de plaatselijke discussies tussen zorgorganisaties, woningcorporaties en brandweer is zo'n rijksvisie op brandveiligheidsrisico's onontbeerlijk. Wij illustreren dat aan de hand van het volgende (gefingerde, maar reële) voorbeeld.

Een (flat)gebouw in eigendom bij een woningcorporatie, heeft drie (vergelijkbare) étages met op elk van de étages tien (vergelijkbare) woningen:

- op de begane grond huurt een zorginstelling 10 woningen ten behoeve van haar cliënten; deze cliënten hebben een verblijfsindicatie (AWBZ) en betalen de intramurale eigen bijdrage;
- op de eerste étage huren 5 mensen die geïndiceerd zijn voor extramurale AWBZ-zorg zelfstandig van de corporatie, terwijl ze de zorg inhuren bij een zorgaanbieder (met behulp van een persoonsgebonden budget of van zorg in natura); tevens huren 5 mensen met een verblijfsindicatie zelfstandig van de corporatie (scheiden van wonen en zorg, bijvoorbeeld via het Volledige Pakket Thuis);
- op de tweede étage kopen 10 particulieren de woningen van de corporatie.

Instellingen worstelen met de vraag wie nu op welke étage verantwoordelijk is voor welke preventiemaatregelen. Idealiter is de verantwoordelijkheidsverdeling in deze casus:

- begane grond: de zorgaanbieder;
- eerste étage: de corporatie;
- tweede étage: de bewoner.

Echter, de praktijk wordt meer en meer een mix van bewoners over alle drie de étages. En juist daar ontstaan dan de problemen in de verantwoordelijkheden, met name op de eerste étage. Maar ook op de tweede étage groeit in de loop van de tijd onduidelijkheid: naarmate de zelfredzaamheid van de zelfstandig wonende mensen afneemt en zij voor verblijfszorg geïndiceerd gaan worden en toch in de betreffende woningen willen blijven wonen (hetgeen de overheid bevordert via een Volledig Pakket Thuis), worden instellingen en corporaties geconfronteerd met de vraag wie verantwoordelijk is voor specifieke maatregelen per woning, wie verantwoordelijk is voor eventuele persoonsgebonden maatregelen bij verminderde zelfredzaamheid en wie de kosten van deze investeringen voor z'n rekening moet nemen. Zolang er geen brand uitbreekt, is er slechts een beleidsdiscussie over de vraag welke preventiemaatregelen genomen moeten worden; zodra er wel brand uitbreekt, handelt ieder naar beste kunnen in eigen verantwoordelijkheid, maar tegelijk zien we dat een eventuele schuldvraag als een zwaard boven elke partij hangt. Het is met name in dit spanningsveld dat zorginstellingen en corporaties helderheid over de onderscheiden verantwoordelijkheden nodig hebben:

- het blijft onduidelijk (op z'n minst multi-interpretabel) welke regelgeving nu in zorgwoningen geldt, in onderscheid van de regelgeving voor woongebouwen;
- het blijft onduidelijk hoe de onderscheiden verantwoordelijkheden voor zorgaanbieder, corporatie en huurder/gebruiker liggen.

Wij waarderen de positieve intenties in de voortgangsrapportage over het Actieprogramma Brandveiligheid, waarin ook het voornemen voor het formuleren van een brandveiligheidsvisie verwoord staat. Echter, wij missen in deze rapportage de informatie over de vorderingen op dit punt.

Wij dringen er bij u op aan om de minister te vragen haast te maken met de formulering van een duidelijke brandveiligheidsvisie van de overheid, waarbij wij als brancheorganisaties graag willen meedenken over de oplossingsrichtingen van de hierboven genoemde spanningsvelden.

pagina 4

ons kenmerk B90108PVE0027

Wij hopen dat u zich wilt inzetten voor de oplossing van de door ons aangereikte problemen. Uiteraard zijn wij bereid tot nadere toelichting.

Met vriendelijke groet, mede namens de genoemde brancheorganisaties,

mw. drs. J.E.A.M. Nooren
Directeur

Kopie aan:

- ministerie VWS, mw. dr. M. Bussemaker
- ministerie BZK, dhr. M. Rhoen
- ministerie VROM/WWI, mw. drs. C.P. Vogelaar en dhr. drs. M. van Giesen